

Maksualase teabevahetuse seaduse muutmise seadus

§ 1. Maksualase teabevahetuse seaduse muutmine

1) seadust täiendatakse 2³. peatükiga järgmises sõnastuses:

„2³. peatükk

Piiriüleste skeemide alane automaatne teabevahetus Euroopa Liidus

§ 20⁷. Piiriülene skeem

(1) Piiriülene skeem on käesoleva peatüki tähenduses tehing või tehingute ahel, millel on seos Euroopa Liidu liikmesriigi (edaspidi *liikmesriik*) või kolmanda riigiga ning mis võib mõjutada maksustamist, finantskontodealast teabevahetust või tegeliku kasusaaja tuvastamist.

(2) Maksustamist võib mõjutada piiriülene skeem, mille puhul on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) skeemis osalevad isikud on erinevate riikide või jurisdiktsioonide residendid;
- 2) vähemalt üks skeemis osalevatest isikutest on samaaegselt rohkem kui ühe riigi või jurisdiktsiooni resident;
- 3) vähemalt üks skeemis osalevatest isikutest tegutseb riigis või jurisdiktsioonis, mille resident ta ei ole.

(3) Finantskontodealast teabevahetust võib mõjutada piiriülene skeem, mis häirib või takistab käesoleva seaduse §-s 4¹ ning 1¹. ja 2. peatükis sätestatud finantskontode maksualase teabe kogumist või selle teabe vahetamist.

(4) Tegeliku kasusaaja tuvastamist võib mõjutada piiriülene skeem, millega on raskendatud või muudetud võimatuks rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse kohaselt määratletava tegeliku kasusaaja tuvastamine.

(5) Loetelu piiriüleste skeemide kriteeriumidest, mis viitavad maksustamise, finantskontodealase teabevahetuse või tegeliku kasusaaja tuvastamise vältimise ohule, kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 20⁸. Aruantav piiriülene skeem

Aruantav piiriülene skeem on teabevahetusega hõlmatud skeem, mis puudutab ka teist liikmesriiki või kolmandat riiki ja mille puhul esineb vähemalt üks käesoleva seaduse § 20⁷ lõike 5 alusel antavas valdkonna eest vastutava ministri määruuses nimetatud kriteerium.

§ 20⁹. Teabeandja

(1) Teabeandja käesoleva peatüki tähenduses on aruantava piiriülese skeemi väljatöötamise, turustamise, kättesaadavaks tegemise või selle rakendamise korraldamise või juhtimise teenust osutanud või selle teenuse osutamisel abi või nõu andnud isik.

(2) Teabeandjaks ei ole isik, kelle puhul saab eeldada, et ta ei teadnud ega pidanud teadma, et osutatud teenus või teenuse osutamisel antud abi või nõu oli seotud aruantava piiriülese skeemiga.

(3) Aruandekohustuslik on teabeandja, kes vastab vähemalt ühele järgmistest tingimustest:

- 1) ta on Eesti resident tulumaksuseaduse § 6 tähenduses (edaspidi Eesti *resident*);
- 2) temale kuuluva Eestis asuva püsiva tegevuskoha kaudu osutatakse piiriülese skeemiga seonduvaid teenuseid;
- 3) ta on Eestis asutatud või tema tegevus on reguleeritud Eesti õigusaktidega;
- 4) ta on sellise kutseühenduse liige, mis ühendab õigus- või maksualast nõustamisteenust osutavaid isikuid.

§ 20¹⁰. Asjaomane maksukohustuslane

Asjaomane maksukohustuslane käesoleva peatüki tähenduses on isik, kellele aruantav piiriülene skeem on tehtud rakendamiseks kättesaadavaks või kes on valmis aruantavat piiriülest skeemi rakendama või kes on rakendanud selle skeemi esimese etapi.

§ 20¹¹. Seotud isikud

(1) Seotud isik käesoleva peatüki tähenduses on isik, kes osaleb teise isiku juhtimises, olles sellises positsioonis, mis annab võimaluse teise isiku tegevust olulisel määral mõjutada ning isik, kellele kuulub üle 25% ühe ja sama juriidilise isiku aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või vähemalt 25% kasumi saamise õigusest.

(2) Seotud isikutena käsitatakse kõiki isikuid, kes on samaaegselt seotud sama isiku või samade isikutega käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud mistahes viisil.

(3) Isikule, kes tegutseb hääleõigusest või osaluse omamisest tulenevate õiguste teostamisel ühiselt teise isikuga, omistatakse ka selle teise isiku hääleõiguse või osaluse omastamisest tulenevad õigused.

(4) Kaudse osaluse suurus isiku kapitalis määratakse kindlaks, korrutades osaluse määrad iga järgneva astme tütarettevõtjas. Isikut, kelle omandis on üle 50% hääleõigustest, käsitatakse 100% hääleõiguse omanikuna.

(5) Käesoleva peatüki tähenduses käsitatakse füüsilist isikut, tema abikaasat või elukaaslast ning tema otseseid alanejaid ja ülenejaid sugulasi ühe isikuna.

§ 20¹². Teabeandja kohustused

(1) Teabeandja kogub aruantava piiriülese skeemi kohta järgmise teabe, mis on talle teada, tema valduses või tema kontrolli all:

- 1) teabeandjaid ja asjaomaseid maksukohustuslasi tuvastada võimaldavad andmed, sealhulgas nimi, füüsilise isiku puhul tema sünniaeg ja -koht, residentsus, isiku- või registrikood ning maksukohustuslasena registreerimise number, kui see on olemas;
- 2) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud isikutega seotud isikuid tuvastada võimaldavad andmed;
- 3) skeemi kriteeriumid, mis muudavad piiriülese skeemi aruantavaks;
- 4) skeemi nimetus, kui see on olemas;

- 5) skeemi sisu kokkuvõte, sealhulgas asjasse puutuvate majandustoimingute või -tehingute kirjeldus, millega ei avaldata äri-, tööstus- või kutsesaladust, turundusportsessi ega teavet, mille esitamine oleks vastuolus avaliku korraga;
- 6) skeemi rakendamise alguse kuupäev;
- 7) skeemi õiguslikud üksikasjad;
- 8) skeemi rahaliselt hinnatav väärtus;
- 9) liikmesriik, millega asjaomane maksukohustuslane on seotud või mida aruantav piiriülene skeem tõenäoliselt puudutab;
- 10) muu isik, keda aruantav piiriülene skeem tõenäoliselt mõjutab, ning liikmesriik, millega isik on seotud;
- 11) täiendava teabe esitamisel skeemi või selle osa registreerimisnumber.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe esitab teabeandja maksuhaldurile 30 kalendripäeva jooksul alates aruantava piiriülese skeemi rakendamiseks kättesaadavaks tegemise päevale järgnevast päevast, aruantava piiriülese skeemi rakendamiseks valmisoleku päevale järgnevast päevast või päevast, mil tehti esimene samm aruantava piiriülese skeemi rakendamiseks, sõltuvalt sellest, milline päev saabub varem.

(3) Sellise aruantava piiriülese skeemi kohta, mis on välja töötatud, turustatud, rakendamiseks valmis või kättesaadav kujul, mida ei ole rakendamiseks vaja olulisel määral kohandada, esitab teabeandja käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1, 2, 6, 9 ja 10 nimetatud uut või täiendavat teavet iga kolme kuu tagant.

(4) Maksuhaldur annab igale esmakordselt esitatud skeemile või skeemi osale unikaalse registreerimisnumbri. Teabeandja teavitab skeemile või selle osale antud registreerimisnumbrist kõiki teisi sama skeemi või skeemi osaga seotud teenust, abi või nõu pakkunud isikut.

(5) Aruantavate piiriüleste skeemide alase teabe deklaratsiooni vormi ning deklaratsiooni esitamise ja täitmise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 20¹³. Teabeandja kohustuste üleminek

(1) Teabeandjal on õigus jätta käesoleva seaduse §-s 20¹² sätestatud teabeandja kohustused täitmata, kui nende täitmine tähendaks seadusest tuleneva kutsesaladuse hoidmise kohustuse rikkumist.

(2) Käesoleva seaduse §-s 20¹² sätestatud teabeandja kohustuste täitmata jätmisest teavitab teabeandja teist aruantava piiriülese skeemiga seotud teabeandjat või sellise teabeandja puudumisel asjaomast maksukohustuslast.

(3) Käesoleva seaduse §-s 20¹² sätestatud teabeandja kohustuste täitmata jätmise korral lähevad teabeandja kohustused üle sellest teavitatud teisele asjaomasele teabeandjale või sellise teabeandja puudumisel asjaomasele maksukohustuslasele.

§ 20¹⁴. Teabeandja aruandekohustuse täitmise koht

(1) Kui teabeandjal tekib aruandekohustus rohkem kui ühes liikmesriigis, esitab ta käesoleva seaduse § 20¹² kohaselt teabe Maksu- ja Tolliametile, kui seos Eestiga esineb loetelus esimesena:

- 1) ta on Eesti resident;
- 2) tal on püsiv tegevuskoht Eestis, mille kaudu ta osutab aruantava piiriülese skeemiga seotud teenuseid;
- 3) ta on Eestis asutatud või tema tegevus on reguleeritud Eesti õigusaktidega;
- 4) ta on Eesti õigus- või maksualast nõustamisteenust osutavaid isikuid ühendava kutseühenduse liige.

(2) Kui teabeandjal tekib ka käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt aruandekohustus rohkem kui ühes liikmesriigis, on tal õigus jätta käesoleva seaduse §-s 20¹² sätestatud teabeandja kohustused täitmata, kui tal on tõendid selle kohta, et kohustus on täidetud teises liikmesriigis.

§ 20¹⁵. Teabeandjate paljusus

Kui käesoleva peatüki kohaselt on sama aruantava piiriülese skeemi kohta aruandekohustuslikke teabeandjaid rohkem kui üks, on teabeandjal õigus jätta käesoleva seaduse §-s 20¹² sätestatud teabeandja kohustused täitmata, kui tal on tõendid selle kohta, et kohustuse on täitnud teine aruandekohustuslik teabeandja.

§ 20¹⁶. Asjaomase maksukohustuslase aruandekohustus

Teabeandjaks käesoleva peatüki tähenduses on asjaomane maksukohustuslane, kui aruantava piiriülese skeemi väljatöötamisega, turustamisega, kättesaadavaks tegemisega või selle rakendamise korraldamise või juhtimisega seotud teenust osutaval isikul ei ole üheski liikmesriigis kohustust aruantava piiriülese skeemi kohta teavet esitada või kui selline isik puudub.

§ 20¹⁷. Asjaomase maksukohustuslase aruandekohustuse täitmise koht

(1) Kui maksukohustuslane on aruandekohustuslik rohkem kui ühes Euroopa Liidu liikmesriigis, esitab ta käesoleva seaduse § 20¹² lõike 2 kohaselt teabe Maksu- ja Tolliametile, kui seos Eestiga esineb loetelus esimesena:

- 1) ta on Eesti resident;
- 2) tal on püsiv tegevuskoht Eestis, mis saab aruantavast piiriülesest skeemist kasu;
- 3) ta saab tulu või teenib kasumit Eestis, kuid ta ei ole Eesti resident ning tal ei ole Eestis püsivat tegevuskohta;
- 4) ta tegutseb Eestis, kuid ta ei ole Eesti resident ning tal ei ole Eestis püsivat tegevuskohta.

(2) Kui asjaomasel maksukohustuslasel on ka käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel aruandekohustus rohkem kui ühes liikmesriigis, on tal õigus jätta käesoleva seaduse § 20¹² lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustused täitmata, kui tal on tõendid selle kohta, et kohustused on täidetud teises liikmesriigis.

§ 20¹⁸. Asjaomaste maksukohustuslaste paljusus

(1) Kui käesoleva peatüki kohaselt on aruandekohustuslikke asjaomaseid maksukohustuslasi rohkem kui üks, esitab käesoleva seaduse § 20¹² lõike 2 kohaselt teabe maksuhaldurile see asjaomane maksukohustuslane, kes on aruantava piiriülese skeemi väljatöötamises teabeandjaga kokku leppinud või kui sellist isikut ei ole, siis see asjaomane maksukohustuslane, kes juhib skeemi rakendamist.

(2) Asjaomasel maksukohustuslasel on õigus jätta käesoleva seaduse §-s 20¹² sätestatud kohustused täitmata, kui tal on tõendid selle kohta, et kohustused on täitnud teine asjaomane maksukohustuslane.“;

2) paragrahvi 22 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesolevast seadusest tulenevate teabeandja kohustuste täitmata jätmise korral võib maksuhaldur määrata kohustuste täitmiseks täiendava tähtaja ja teha maksukorralduse seaduse § 136 kohase sunniraha rakendamise hoiatuse.“;

3) paragrahvi 22 lõike 2 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui teabeandja või seaduses sätestatud juhul asjaomane maksukohustuslane ei ole hoiatuses märgitud tähtpäevaks kohustusi täitnud, peab ta tasuma hoiatuses märgitud sunniraha.“;

4) seadust täiendatakse §-ga 23⁵ järgmises sõnastuses:

„§ 23⁵. Käesoleva seaduse 2³. peatüki rakendamine

(1) Käesoleva seaduse 2³. peatükis sätestatud kohaldatakse selliste aruantavate piiriüleste skeemide kohta, mis tehakse rakendamiseks kättesaadavaks, mis on rakendamiseks valmis või mille rakendamiseks tehakse esimene samm 2020. aasta 1. juulil või sellest hilisemal kuupäeval.

(2) Teabeandja kogub käesoleva seaduse § 20¹² lõikes 1 nimetatud teabe esmakordselt selliste aruantavate piiriüleste skeemide kohta, mille rakendamisega alustati ajavahemikul 2018. aasta 25. juunist kuni 2020. aasta 30. juunini, ning esitab nende kohta teabe maksuhaldurile 2020. aasta 31. augustiks.“;

5) seaduse normitehniline märkus muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Nõukogu direktiiv 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta ja direktiivi 77/799/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 64, 11.03.2011, lk 1–12), muudetud direktiividega 2014/107/EL (ELT L 359, 16.12.2014, lk 1–29), 2015/2376/EL (ELT L 332, 18.12.2015, lk 1–10), 2016/881 (ELT L 148, 03.06.2016, lk 8–21) ja 2018/822 (ELT L 139, 05.06.2018, lk 1–13)“.

§ 2. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2020. aasta 1. jaanuaril.

Henn Põlluaas
Riigikogu esimees

Tallinn, 2019

Algatab Vabariigi Valitsus2019

(allkirjastatud digitaalselt)

Heili Tõnisson

Valitsuse nõunik